

Római Hippolütosz

Értekezés Krisztusról és az Antikrisztusról.

1. Ahogy óhajtottad, szeretett testvérem Theofilusz, hogy alaposan tájékozódj azokról a témákról, amelyeket összegezve eléd helyeztem, helyesnek láttam, hogy ezen megvizsgálandó témákat egyértelműen láthatóvá tegyem számodra, nagyrészüket magukból a szent Írásokból, mint egy szent kútból kinyerve, azért, hogy ne csak emberek tanúsága által hallhasd azokat és örvendj nekik, hanem képessé legyél arra is, hogy az (isteni) hatalom fényében felmérve őket dicsőíthesd Istent mindenben. Mert ez olyan lesz számodra tőlünk, mint egy biztos ellátmány ebben a jelenlegi életben való utazásodhoz, így ezeket kész érvekként alkalmazva a legtöbb (ember) által tévesen értelmezett és felfogott dolgokkal szemben, bevetheted azokat szíved földjébe, mintegy gazdag és tiszta talajba. Ezek által el is tudod majd hallgattatni azokat, akik ellenkeznek és ellentmondanak a szabadulás igéjének.

Csak arra figyelj, hogy ne add ezeket a dolgokat kételkedő (hitetlen) és káromló nyelveknek, mert ez nem közönséges veszedelem. Hanem közöld azokat jámbor és hűséges (hívő) emberekkel, akik szentül és igazságosan vágynak élni félelemmel. Mert nem felesleges az, ahogy az áldott apostol buzdítja Timóteust, és ezt mondja: *„Ó Timóteus, őrizd meg, ami rád van bízva, elfordulva a szentségtelen üres beszédektől és hamisan ismeretnek nevezett ellenvetéseitől; amellyel némelyek kevélykedve, a hit mellől eltévelyedtek”* (1Tim.1:20-21) És ismét: *„És amiket tőlem hallottál sok bizonyosság által, azokat bízd hűséges emberekre, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek.”* (2Tim. 2:2) Ha akkor az áldott (apostol) jámbor óvatossággal közölte ezeket a dolgokat, amelyek mindenki számára könnyen hozzáférhetőek, mivel szellemében úgy érzékelte, hogy *„nem mindenkié a hit”* (2Thess. 3:2) mennyivel nagyobb a mi veszedelmünk, ha elhamarkodottan és meggondolatlanul rábízzuk az Isten leleplezéseit közönséges és méltatlan emberekre?

2. Mert az áldott próféták úgymond szemekké lettek számunkra, a hit által előre látták az Ige rejtélyeit, és ezen dolgok szolgálivá váltak a következő generációk számára is, nem csak a múlttól, hanem a jelenről és a jövőről is beszámolva, úgy, hogy a próféta nem tűnik csupán az akkori időkhöz tartozónak, hanem előre jelezheti a jövőt minden nemzedék számára, és ezért tarthatjuk számon mint (igaz) prófétát. Mert ezek az atyák el voltak látva Szellemmel, és Maga az Ige is igen megbecsülte őket; és ahogyan az a zene hangszereinél van, úgy birtokolták az Igét mindenkor, mint egy plectrum-ot (lantverő pálcát), az egységben volt velük, és amikor Általa voltak indítva, a próféták bejelentették, amit Isten akart.

Mert nem saját hatalmukból szóltak (legyünk ebben egészen bizonyosak), és nem is olyasmiket jelentettek ki, ami csak tetszett nekik. Hanem először is az Ige bölcsességgel adományozta meg őket, azután a későbbiekben látomások által

kaptak helyes tanítást. És amikor így maguk teljesen meggyőződtek, akkor szóltak azokról a dolgokról, amelyeket Isten egyedül nekik nyilvánított ki, és amiket mások elől elrejtett. Mert mi másért nevezzük prófétának a prófétát, mint hogy szellemében látta a jövőndőt? Mert ha a próféta bármilyen megtörtént eseményről beszélne, akkor nem lenne próféta, olyan dolgokról szólva, melyek mindenki szemei előtt vannak. De azt, aki részletesen kifejti a még nem létező dolgokat, helyesen ítélték prófétának. Ezért jó okkal nevezték a legkorábbiaktól kezdve „látók”-nak őket. És ezért mi is, akiket igaz módon oktat mindaz, amit ők hajdanán kijelentettek, nem saját képességünkből szólunk.

Mert nem próbálunk valamilyen módon változtatni egymás között azokon a szavakon, amelyek régen általuk elhangzottak, hanem nyilvánossá tesszük az Írásokat, amelyekben ezek le vannak jegyezve, és felolvassuk azoknak, akik helyesen hisznek; mert ez mindkét fél közös hasznára van: mert aki beszél, emlékezetében tartja és helyesen fejt ki az ősi kimondott dolgokat; és az, aki hallgatja, figyelmet fordít az elbeszélte dolgokra. Mivel tehát ebben mindkét félnek van kijelölt feladata, tudniillik, annak, aki beszél, hogy hűségesen szóljon a veszély ellenére is, és annak, aki hallja, hogy hallgassa meg és hitben fogadja be, amit elbeszéltek, arra kérlek tehát, hogy velem együtt küzdj az Istennek szóló imádságban.

3. Szeretnéd tudni hát, hogy az Isten Beszéde - aki tehát az Isten Fia volt, minthogy régtől ő volt az Ige - milyen módon közölte kinyilatkoztatásait az áldott prófétákkal a korábbi időkben? Nos, mivel az Ige megmutatja együttérzését és mindenféle személyválogatás elutasítását minden szentek között, ezzel megvilágosítja őket és hozzáigazítja őket ahhoz, ami számunkra előnyös, mint egy szakképzett orvos, aki megérti az emberek gyengeségét. És szereti tanítani a tudatlant, és azt, aki hibázik, visszafordítja saját igaz útjához. A hit által élők számára könnyen megtalálható; és azoknak, akiknek szemei tiszták és szívük szent, akik vágynak az ajtón kopogtatni, Ő azonnal megnyitja. Mert szolgálai közül senkit sem vet el, mintha méltatlan lenne az isteni titkokra. Nem értékeli a gazdag embert jobban, mint a szegényt, sem nem veti meg a szegény embert szegénysége miatt. Nem nézi le a barbárt (idegent), sem nem helyezi kívülre az eunuchot, mintha nem lenne ember. Nem utálja a nőt a kezdetben elkövetett asszonyi engedetlenség miatt, sem nem utasítja el a férfit törvényszegése okán. Hanem mindeneket keres, és mindeneket meg óhajt menteni, kívánva mindeneket Isten gyermekévé tenni, és hívva minden szenteket egy tökéletes emberhez. Merthogy az Istennek egy Fia (vagy Szolgája) van, aki által mi is, megkapva a szent szellem által az újjászületést, vágyakozunk mind egy tökéletes és mennyei emberhez jönni.

4. Mivel amikor az Isten Beszéde test nélkül volt, felvette magára a szent testet a szent szűz által, és készített egy köntöst, amelyet Ő szőtt Magának, mint a vőlegény, a kereszt szenvedései során, azért, hogy egyesítse saját erejét a mi halandó testünkkel, és a keveredés által a romolhatatlant a romlandóval, és az erőset a gyengével, hogy így megmenthesse az elpusztuló embert. A szövőszék

rúdja tehát az Úr rákerülése a keresztre, és a rajta levő vezérfonál (lánc) a szent szellem ereje, és a szövet a szent test, amelyet a Szellem készített (szőtt), és a cérna a kegyelem amely a Felkent szeretete által köti és egyesíti a kettőt egybe, és a fésűk vagy (rudak) az Ige; és a munkások az ósatyák és a próféták, akik kifogástalan, hosszú és tökéletes tunikát szőnek a Felkentnek; és az Ige áthalad ezek közt, mint fésűk vagy (rudak), bevégezve általuk amit az Atya óhajt.

5. De mivel az idő sürget a közvetlen kezünk ügyében levő kérdést megfontolni, és mivel a bevezetőben az Isten dicsőségéről elmondottak elegendőek voltak, helyesen tesszük, ha most kézbe vesszük a szent Írásokat, és megtudjuk belőlük, hogy micsoda és milyen módon lesz az Antikrisztus eljövetele; milyen alkalommal és mely időben kell felfedtetnie; és honnan és melyik törzsből (fog ő eljönni); és mi a neve, amelyet az Írásban levő szám jelöl; és hogyan fog tévelygést munkálni az emberek között, összegyűjtve őket a föld végeiről; és (hogyan) fogja felszítani a szentek ellen való gyötörtetést és üldözést; és hogyan fogja dicsőíteni önmagát mint Isten; és mi lesz a vége; és hogyan fog hirtelen az Úr megjelenni az égből; és miféle tűzvész jön el az egész világra; és milyen lesz a szentek dicsőséges és mennyei királysága, amikor uralkodnak a Felkenttel; és micsoda a gonoszok tűz általi büntetése.

6. Nos, ahogyan Urunk, a Felkent Jahósua, aki Isten is, egy oroszlán alakjában lett megprófétálva az ő királyi méltósága és dicsősége miatt, hasonlóan szóltak előre az Írások az Antikrisztusról, mint oroszlánról, zsarnokságának és erőszakosságának köszönhetően. Mert a csaló arra törekszik, hogy minden dologban hasonlónak tegye magát Isten Fiához. Krisztus oroszlán, így az Antikrisztus is egy oroszlán; Krisztus király, így az Antikrisztus is egy király. A Megváltó bárányként jelent meg; így ő szintén, hasonló módon bárányként jelenik majd meg, habár belül farkas.

A Megváltó a körülmetélkedés (izraeliták) között jött a világba, és ő ugyanígy jön majd el. Az úr apostolokat küldött minden nemzet közé, és ő is elküldi hamis apostolait. A Megváltó összegyűjtötte az idegenbe szétszórt juhokat, és ő hasonló módon összehoz majd egy idegenbe szóródott nemzetet. Az Úr pecsétet adott azoknak, akik hisznek benne, és ez is hasonló módon fog adni. A Megváltó ember formájában jelent meg, és ő is ember formájában jelenik meg. A Megváltó feltámadt és bemutatta szent testét, mint egy templomot, ő pedig egy kőtemplomot fog emelni Jeruzsálemben. Az ő csábító praktikáit a következőkben majd be fogjuk mutatni. De most térjünk rá a jelen kérdésre.

7. Nos, az áldott Jákob így beszél áldásában, tanúságot téve prófétikusan Urunkról és Szabadítónkról: „*Júda! Téged magasztalnak atyádfiai, kezed ellenségeidnek nyakán lesz, s meghajolnak előtted atyáidnak fiai. Oroszlánkölök Júda; a hajtásból felmentél, fiam! Leheverve elaludtál (ἐκοιμήθης), mint a hím oroszlán, és mint oroszlánkölök; ki kelti fel őt? Nem fogy el a fejedelem Júdából, sem az uralkodó térdei közül; míg eljő, akinek fenn van tartva, és ő lesz a népek várakozása. Szőlőtőhöz köti szamarát, és nemes venyigéhez szamara csikóját,*

ruháját borban mossa, felöltőjét a szőlő vérében. Bortól vidámak szemei, fogai fehérek (lesznek) mint a tej.” (I. Móz. 49:8-12 - LXX változat)

8. Tudva tehát - mivel én tudom - hogy hogyan lehet ezeket részletesen elmagyarázni, helyesnek tartom, hogy itt magukat a szavakat idézzem. És mivel a kifejezések maguk sürgetnek minket, hogy beszéljünk róluk, nem fogom elmulasztani, hogy így tegyek. Mert ezek valóban isteni és dicsőséges dolgok, és úgy számíttatnak, hogy jól szolgálják a lélek javát. A próféta az 'oroszlánkölyök' kifejezés használatával azt mutatja be, aki test szerint Júdából és Dávidból származott, aki valójában nem Dávid magyából volt készítve, hanem a szent Szellem (hatalma) által fogant, és a föld szent hajtásából jött ki.

Mert Ézsaiás így szól: *„Egy vessző jön ki Jesse gyökeréből, és egy virág nő ki abból.”* (Ézs. 11:1) És amit Ézsaiás „virágnak”, Jákob azt „hajtásnak” nevezi. Mert először kihajtott, és azután kivirágzott a világban. És a kifejezés, *„Leheverve elaludt (ἐκοιμήθης), mint oroszlán, és mint oroszlánkölyök,”* - a Felkent három napos alvására (halál, fekvés) utal; amint Ézsaiás is mondja: *„Hogyan lett kéjné a hűségess Sion? Telve volt ítélettel; amelyben igazságosság feküdt (ἐκοιμήθη: lefekszik, elalszik), de most gyilkosok!”* (Ézs. 1:21 – LXX) És Dávid ugyanezen értelemben mondja: *„Lefeküdtem (ἐκοιμήθην) és elaludtam; felkeltem, mert JHVH támogat engem.”* (Zsolt. 3:6) amely szavakban rámutat az ő elalvására, és hogy ismét feltámad. És Jákob ezt mondja, *„Ki kelti fel őt?”* És Dávid és Pál is pontosan erre utalnak, amikor Pál azt mondja: *„és az Isten az Atya, aki feltámasztotta Őt a halálból”*.

9. És amikor azt mondja: *„Nem fogy el a fejedelem Júdából, sem az uralkodó térdei közül; míg eljő, akinek fenntartva, és ő lesz a népek várakozása.”*, akkor annak (a prófécianak) a beteljesedésére utal, ami a Felkentre vonatkozik. Mert Ő a mi várakozásunk. Mert mi várjuk Őt, (és) hit által látjuk őt, ahogy eljön az égből hatalommal.

10. A *„szőlőtőhöz köti szamarát:”* azt jelenti, hogy egyesíti a körülmetélés népét saját szavával (munkájával). Mert Ő a szőlőtőke. *„És nemes venyigéhez szamara csikóját:”* ami jelzi a pogányok nemzeteit, minthogy a körülmetélést és körülmetéletlenséget egy hitre hívja.

11. *„ruháját borban mossa”* azaz az Atyja azon hangja szerint, amely a szent szellem által szólt a Jordánnál. *„és felöltőjét a szőlő vérében.”* Milyen más szőlő vérében, ha nem a saját testében, amely szőlő fürtjéhez hasonlóan lógott a fán? -- kinek oldalából két patak is ömlött: a véré és a vize, amelyben a nemzetek megmosatnak és megtisztulnak, amely (nemzeteket) mint palástot kell viselnie önmaga körül.

12. *„Bortól vidámak szemei.”* És mik a Felkent szemei, ha nem az áldott próféták, akik előre látták szellemben, és előzetesen bejelentették a szenvedéseket, amelyek

vele megtörténtek, és örvendeztek, hogy őt szellemi szemeikkel hatalomban megláthatták, ellátva lévén (hivatásukért) maga a Szó és az ő dicsősége által?

13. És amikor azt mondja „*És fogai fehérek (lesznek) mint a tej*” a parancsolatokra utal, amelyek a Felkent szent szájából származnak, és amelyek tiszták (megtisztítottak) mint a tej.

14. Így hirdették az Írások előre ezt az oroszlánt és oroszlánkölyköt. És hasonló módon írva találjuk az Antikrisztusra vonatkozóan is. Mert Mózes így szólt: „*Dán oroszlánnak kölyke, és kiront majd Básánból.*” (5Móz. 33:22) De hogy senki ne gondolhassa tévesen azt, hogy ezt a Megváltóról mondják, (mindenki) gondosan járjon el ebben az ügyben. „Dán” mondja „oroszlánnak kölyke;” és Dán törzsének megnevezésével világosan kijelentette a törzset, ahonnan az Antikrisztus rendeltetett, hogy származzon. Mert ahogy a Felkent Júda törzséből származott, úgy az Antikrisztusnak Dán törzséből kell származnia. És hogy az eset így áll, azt láthatjuk Jákob szavaiból is: „*Legyen Dán Kígyó, aki fekszik a földön, megmarja a ló sarkát.*” (I. Mózes. 49:17) Mi más volna jelezve a kígyó által, ha nem az Antikrisztus, az a csaló, aki meg van említve a Genezisben, aki megtévesztette Évát és Ádám helyébe lépett (összezúzva Ádám sarkát)? De mivel ezt a kijelentést szükséges elegendő tanúbizonyság által igazolni, nem fogunk elrejtőzni a feladat elől.

15. Hogy valóban Dán törzséből kell, hogy ez a zsarnok és király, rettenetes bíró, a gonosz fia kihajtsa és felkeljen, azt a próféta tanúsítja, amikor ezt mondja: „*Dán megítéli majd népét, mivel ő is egy törzs Izraelben.*” (1Móz. 49:16) De valaki azt mondhatná, hogy ez Sámsonra vonatkozik, aki Dán törzséből való, és ítélte népét húsz évig. Nos, a prófécia részben beteljesült Sámsonban, de a teljes beteljesedés az Antikrisztusnak van fenntartva. Mert Jeremiás is így beszél: „*Dánból fogjuk hallani lovai gyorsaságának hangját: az egész föld remegni kezdett a nyerítés hangjától, lovai hajtóitól.*” (Jer. 8:16) És egy másik próféta ezt mondja: „*Minden erejét összegyűjti, keletről egészen nyugatig. Mindazok, akiket hív, és azok akiket nem, vele mennek. Fehérré változtatja a tengert hajóinak vitorláival, és a szárazföldet feketévé fegyverzetének pajzsával. És bárki, aki vele szembeszáll háborúban, el fog esni kard által.*” (Egy elveszett apokrif iratból idéz) Hogy tehát ezeket a dolgokat senki másról nem mondják, csak erről a zsarnokról és szégyentelenről, aki Isten ellensége, a következőkben megmutatjuk.

16. De Ézsaiás is így szól: „*És lesz, amikor bevégez majd JHVH mindeneket, amiket megtesz Sion hegyével és Jeruzsálemmel, megbünteti (meglátogatja) az erős értelmet, Asszíria Királyát, és szemei dicsőségének nagyságát (magasságát)! Ezt mondta ugyanis: Erőmmel fogok cselekedni, és értelmem bölcsességével elmozdítom majd a nemzetek határait és megfosztom őket erejüktől: és megrendítem majd a lakosok(kal teli) városokat, és begyűjtöm az egész földkerekséget tenyerembe, mint egy fészekbe, és felkapom, mint magukra hagyott tojásokat. És nincs, aki megmenekülne tőlem, vagy aki ellenem mondana és*

megnyitná száját és csipogna. Csak nem fog megdicsőülni a fejsze a vele vágó nélkül? Vagy tán földmagasztaltatik egy fűrész az őt húzó nélkül? Hasonlóképpen, mint ha valaki botot vagy fát akar felvenni, és a bot saját magát emelné fel: és nem fordítva. De küld majd JHVH Szabaóth megbecsülésedre gyalázatot, és dicsőségedre tüzet, [mely] meggyulladva égni fog. És Izrael fénye tűzzé lesz és megszenteli majd őt lánggal, és mint füvet felemészti majd az erdőt.” (Ézs. 10:12-17- LXX)

17. És ismét mondja egy másik helyen: *„Hogyan lett vége a zsarolónak és szűnt meg a zsarnok? Összetörte az Isten a bűnösök igáját. Aki népeket vert haraggal, gyógyíthatatlan csapással. Ő az, aki megverte a népet gyógyíthatatlan csapással, amely nem kímélt senkit se. Megnyugodott biztonságban: az egész föld örömmel kiált! A Libanon fái örvendeztek feletted, [még] a Libanon cédrusa is (ezt mondta): Amióta te ledőltél, nem jött fel ellenünk favágó. A Seol letről megmozdult, mikor találkozott veled, összegyűlnek veled a hatalmasok, a föld uralkodói, akik trónjaikról felkelnek, a nemzetek királyai mind. Mindnyájan felelnek és válaszolnak majd neked: Te is megfogattál ugyanúgy, mint mi, közénk számíttattál. Pompád leszállt a földbe, a te nagy örömed. Rothadást terítenek majd alád, és féreg lesz a takaród. Hogyan estél le az égből, ó fényhozó, hajnal fia? A földre dobják azt, aki minden nemzethez elküldte [seregeit]. Pedig te ezt mondtad elmédben: Az égbe fogok felemelkedni, az ég csillagai fölé helyezem majd trónomat, leülök majd a magas hegyeken észak felől. Felmegyek majd a felhők fölé, hasonló leszek a Magasságozhoz. Most pedig a sírba fogsz leszállni, és a föld alapjaihoz. A téged meglátók csodálkoznak majd rajtad és ezt mondják: Ez az az ember, aki a földet felbolygatta, a királyokat megrázta? Aki az egész világot pusztává tette, és a városokat elpusztította, és aki nem engedte szabadon a börtönben levőket? A nemzetek minden királyai elaludtak tisztességben, mindegyik a maga házában. De Te kihajítottsz majd a hegyekre, mint egy utálatos tetem, sok meghalóval együtt, karddal átszúrva, és leszállsz a sírba. Mint ahogy a vérben ázott ruha nem lesz tiszta, így te sem leszel tiszta, mivel földemet elpusztítottad és népemet leölted. Nem leszel maradandó, nem tartasz ki örökre, te gonosz mag! Készítsd el gyermekeidet a leületésre atyád bűnei miatt, hogy nehogya fölkeljenek és örököljék földemet!” (Ézs. 14:4-21)*

18. Ezékiel is beszélt róla hasonló értelemben, így: *„Így szól JHVH az Isten: Mivelhogy felfuvalkodott szíved és ezt mondtad: Isten vagyok én, Isten székében ülök a tengerek közepén, holott csak ember vagy és nem Isten, mégis olyanná tetted szíved, mint az Isten szíve. Lám, hát bölcsőbb volnál te Dánielnél? A bölcs nem oktatott téged bölcsességében? Bölcsességeddel és értelmekkel gyűjtöttél magadnak gazdagságot, s gyűjtöttél aranyat s ezüstöt kincses házaidba? Bölcsességednek nagy voltával kereskedésed közben megsokasítottad hatalmadat? Felfuvalkodott szíved hatalmadban. Ezért így szól JHVH az Isten: Mivel olyanná tetted szíved, mint az Isten szíve: íme, hozok reád idegeneket, csapásokat a nemzetekből: és kivonják fegyvereiket ellened és bölcsességed szépsége ellen, és megsemmisítik szépségedet és leszállítanak majd téged; s meghalsz a megölettek*

halálával a tengerek közepette. Vajon mondva mondod-e megölőd előtt: Isten vagyok én? Holott ember vagy és nem Isten a téged átütőnek kezében! Körülmetéletlenek halálával halsz meg, idegeneknek keze által. Mert én szóltam, ezt mondja JHVH.” (Ezék. 28:2-10.)

19. Ezeket a szavakat így bemutatva, nézzük meg most kissé részletesebben, amit Dániel mond látomásaiban. Mert megkülönböztetve azokat a királyságokat amelyek ezen dolgok után támadnak, megmutatta az Antikrisztus eljövételét is a végső időkben, és az egész világ bevégződését. Nebukadnezar király látomásának magyarázatában, amikor így szól: „*Te láttad, oh király, és íme egy nagy kép; ez a kép, mely hatalmas volt és kiváló az ő fényessége, előtted állt, és az ábrázata rettenetes volt. Annak az állóképnek feje tiszta aranyból, melle és karjai ezüstből, hasa és oldalai rézből. Lábszárjai vasból, lábai pedig részint vasból, részint cserépből voltak. Nézted, amíg egy kő leszakadt kéz érintése nélkül, és letörte azt az állóképet vas- és cseréplábairól, és darabokra zúzta azokat. Akkor egyé zúzódtott a vas, cserép, réz, ezüst és arany, és olyanok lettek, mint a nyári szérűn a polyva, és felkapta azokat a szél, és helyüket sem találták azoknak. Az a kő pedig, a mely leütötte az állóképet nagy hegygé lett, és betöltötte az egész földet.*” (Dán. 2:31-35)

20. Nos, ha Dániel saját látomásait is egymás mellé állítjuk ezzel, egy olyan magyarázatunk lesz, amely mindkettőt együttesen megadja, és (képes) lesz, hogy megmutassa, mennyire egyeznek egymással és mennyire igazak. Mert így beszél: „*Éjszakai látomásomban azt láttam, hogy az ég négy szele felkorbácsolta a nagy tengert. Négy hatalmas vadállat emelkedett ki a tengerből, mindegyik különbözött a többitől. Az első olyan volt, mint az oroszlán, de sasszárnyai voltak. Láttam, hogy kitépték a szárnyait, és fölemelték a földről, két lábra állították, mint egy embert, és emberi értelmet adtak neki. A következő, a második vadállat medvéhez hasonlított. Félig már fölkel, és három borda volt a szájában, a fogai között. Azután láttam a következőt, amely olyan volt, mint egy párduc, de négy madárszárny volt a hátán. Négy feje is volt a vadállatnak. Ezután egy negyedik vadállatot láttam: ijesztő, félelmetes és rendkívül erős volt. Vasfogai voltak és réz karmai; falt és darabokra tört, és a maradékot összetaposta lábaival. Ez egészen más volt, mint az előző vadállatok, és tíz szarva volt. Figyeltem a szarvakat: egyszer csak egy újabb, kicsi szarv bújott elő közöttük, az előző szarvak közül pedig három gyökerestül ki volt tépve előtte. Olyan szeméi voltak ennek a szarvnak, mint az embereknek, és kérkedő szája volt.*” (Dán. 7:2-8)

21. “*Azután ezt láttam: Trónokat állítottak föl, és helyet foglalt egy öregkorú. Ruhája fehér volt, mint a hó, fején a haj, mint a tiszta gyapjú. Trónja olyan volt, mint a lángoló tűz, s annak kerekéi, mint az égő tűz. Tűzfolyam fakadt és áradt ki előle. Ezerszer ezren szolgáltak neki, tízezerszer tízezren álltak előtte. Összeült a törvényszék, és könyveket nyitottak fel. Akkor láttam, hogy a kérkedő szavak miatt, amelyeket az a szarv mondott, megölték a vadállatot. Láttam, hogy a teste elpusztult, és a tűzbe vetették, hogy elégjen. A többi vadállattól is elvették a hatalmat.*”

22. *“Láttam az éjszakai látomásban: Jött valaki az ég felhőin, aki emberfiához hasonló volt; az öregkorú felé tartott, és odavezették Hozzá. Hatalom, dicsőség és királyi uralom adatott neki, hogy mindenféle nyelvű nép és nemzet őt tisztelje. Hatalma örök hatalom, amely nem múlik el, és királyi uralma nem semmisül meg.”* (Dán. 7:13-14)

23. Mivel ezeket úgy beszélnek el, hogy misztikus jelentéssel bírnak, és úgy tűnhet némelyeknek, hogy nehezen megérthető dolgok, ezért nem tartunk vissza semmit, ami segít, hogy átadjuk azok értelmesebb megértését azok számára, akik józan ésszel rendelkeznek. Azt mondta tehát, hogy egy *„oroszlán jön ki a tengerből”*, és ezen keresztül a babiloniak királyságát értette a világon, amely az arany fej is volt a képmáson. Abban a mondásban, hogy *„szárnyai voltak, mint egy sasnak”*, azt értette, hogy Nabukadnezart a királyt felemelték és felmagasztalták Istennel szemben. Aztán ezt mondja, *„kitépték a szárnyait”*, vagyis ez azt mondja, hogy dicsősége megsemmisült; mert elűzték királyságából. És ezek a szavak, *„ember szíve adatott neki, és lábára állították, mint egy embert,”* utalnak arra a tényre, hogy megbánást mutatott és elismerte, hogy ő maga csak ember, és dicsőséget adott az Istennek.

24. Azután az oroszlán után látott egy *„második vadállatot, mint egy medve”* és ez a perzsákat jelölte. Mert a babiloniak után a perzsák birtokolták az uralkodó hatalmat. És azzal a kifejezéssel, hogy *„három borda volt a szájában”* három nemzetre mutatott, azaz, a perzsák, a médek, és a babiloniak; amelyek a képmáson az arany után az ezüst által vannak ábrázolva. Azután (volt) *„a harmadik vadállat, egy leopárd”*, amely a görögöket jelenti. Mert a perzsák után a Makedón Alexander (Sándor) szerezte meg az uralkodó hatalmat felforgatván Dáriuszt, amint a képmáson a bronz által (sárgaréz) is meg van mutatva. És abban a mondásban, hogy *„négy madárszárnya”* volt, a legvilágosabban tanította nekünk, hogyan lett Alexander (Sándor) királysága felosztva. Mert a *„négy fejek”*-ről szólva négy királyról beszél, nevezetesen azokról, akik felemelkedtek ebből (a királyságból). Mert Alexander, mikor haldoklott, négy részre osztotta fel királyságát.

25. Azután azt mondja: *„A negyedik vadállat, félelmetes és szörnyű; vas fogai voltak és bronz karmai”* És ki mások lennének ezek, mint a rómaiak? Amely (királyságot) a vas jellemzi--ez az a királyság, amely most alapított; mert annak (a képmásnak) a lábai vasból voltak. És ezek után mi van hátra, kedvesem, ha nem a képmás lábainak ujjai, amelyekben részben vas, részben agyag keveredett össze? És jelképesen a láb ujjai alatt azokat a királyokat jelzi, akiknek fel kel kelni köztünk; ahogy Dániel is mondta (beszédében): *„Figyeltem a fenevadat, és íme, tíz szarv volt mögötte, amelyek között felemelkedik egy másik (szarv), egy sarj, és gyökerestül kiszakít majd hármat, amelyek előtte voltak.”* És ez alatt nem mást jelzett, mint az Antikrisztust, aki maga fogja felállítani a zsidók királyságát is. Azt mondja, hogy három szarv gyökerestül kitepetik általa, nevezetesen a három király: Egyiptomé, Líbiáé, és Etiópiáé, akiket csata során vág le. És az, miután mindenek felett szörnyű hatalmat szerzett, mivel zsarnok is, gyötrelmet és üldözést fog

támasztani az emberek ellen, felmagasztalva önmagát ellenük. Mert Dániel azt mondja: „*Figyeltem a szarvat, és íme, ez a szarv háborút viselt a szentekkel, és győzedelmeskedett felettük, amíg a fenevad levágatott és elpusztult, és teste átadatott égő tűznek.*”

26. Egy kis szünet után egy kő fog eljönni a mennyekből, amely összetöri a képmást és darabokra töri azt, és felforgat minden királyságot, és átadja a királyságot a Magasságos szentjeinek. Ez az a kő, amely nagy hegygé válik, és betölti az egész földet, amelyről Dániel mondja: “*Láttam éjszakai látomásban: Jött valaki az ég felhőin, aki emberfiához hasonló volt; az Öregkorú felé tartott, és odavezették hozzá. Hatalom, dicsőség és királyi uralom adatott neki, hogy mindenféle nyelvű nép és nemzet őt szolgálja. Hatalma örök hatalom, amely nem múlik el, és királyi uralma nem semmisül meg.*” (Dán. 7:13-14) Felmutatott minden hatalmat, amelyet az Atya adott a Fiúnak, aki elrendeltetett Ura a mennyben, a földön és a föld alatt levő dolgoknak, és Bírája mindeneknek: a mennyekben levő dolgoknak, mert megszületett, az Isten Igéje, minden (korszak) előtt; és a földön levő dolgoknak, mert emberré vált az emberek között, hogy újjáteremtse Ádámunkat Önmagán keresztül; és a dolgoknak, amelyek a föld alatt vannak, mert Ő is a halottak közé volt számolva, hirdetvén a jó hírt a szentek lelkeinek, (és) a halál által legyőzte a halált.

27. Mivel tehát ezek a dolgok a jövőben vannak, és mivel a képmás tíz lábujja egyenértékű (sok) demokráciával, és a negyedik vadállat tíz szarva tíz királyságra oszlott, nézzük meg kissé közelebbről a témát, és fontoljuk meg ezeket a kérdéseket, mint saját meglátás tiszta világosságában.

28. A képmás arany feje és a nőstény oroszlán a babiloniakat ábrázolta; a vállak az ezüst karokkal, és a medve a perzsákat és a médeket képviselték; a has és az ezüst combok, és a leopárd a görögöket jelenti, akik Alexander idejétől (Nagy Sándor) birtokolták a felségjogot; a vaslábak, és a szörnyű és rettenetes fenevad a rómaiakat fejezték ki, akik a jelen ideig viselik a felsőbbiséget; a lábak ujjai, amelyek részben agyagból, részben vasból készültek, valamint a tíz szarv azoknak a királyságoknak a jelképei, amelyek még felemelkedésre várnak; a másik kis szarv, amelyik felkel közülük, az Antikrisztust jelzi köztük; a kő, amely összetöri a földet és ítéletet hoz a világra: a Felkent.

29. Ezeket a dolgokat, kedvesem, félelemmel közöljük veled, és mégis készségesen, a Felkent szeretetének következtében, amely mindeneket meghalad. Mert ha az áldott próféták, akik megelőztek minket nem döntöttek úgy, hogy nyíltan és merészen kihirdetik ezeket a dolgokat, habár ismerték őket, nehogy megzavarják az emberek lelkét, hanem jelképesen példázatokban és homályos beszédben beszéltek el, így mondván: „*Itt van az elme, amely bölcsességet birtokol*”; mennyivel nagyobb kockázatot kell vállalnunk azért, hogy nyíltan nyilvánosságra hozzuk az általuk homályos módon elbeszélteket! Nézzük tehát, azokat a dolgokat, amelyeknek történniük kell ezzel a tisztátalan paráznával az

utolsó napokban; és (fontoljuk meg), hogy miféle és milyen módon eljövő nyomorúság rendeltetett, hogy meglátogassa őt az Isten haragjában az ítélet előtt, mint végzetének megelőlegezése.

30. Jöjj tehát, ó áldott Ézsaiás; kelj fel, mond el nekünk világosan, mit prófétáltál a hatalmas Babilonnal kapcsolatban. Mert Jeruzsálemről is beszéltél, és beszéded beteljesült. Mert merészen és nyíltan beszéltél: „*Országod elhagyatott, városaid tűzzel égetve; földed, idegenek pusztítják el jelenlétedben, és elhagyatott, mint amit számos idegen dúlt fel. Olyan maradt Sion leánya, mint kunyhó a szőlőben, mint csőszház az uborkaföldön, vagy mint egy ostromlott város.*” (Ézs. 1:7-8) Hogy van tehát? Nem ezek a dolgok valósulnak meg? Nem ezek az általad előre bejelentettek teljesülnek? Az ő országuk, Júdea, nem elhagyatott? A szent helyet nem égették fel tűzzel? Falait nem rombolták le? Városai nincsenek lerombolva? Földjüket nem az idegenek pusztították el? A rómaiak nem uralják az országot? És valóban ezek az istentelen emberek gyűlöltek téged, és kettévágtak téged, és ők feszítették meg a Felkentet. A világban halott vagy, de élsz a Felkentben.

31. Melyikötöket tartanám nagyobbra hát, mint téged? Jeremiást is megkövezték ám. De ha jobban tiszteltem Jeremiást, Dánielnek is megvan a tanúsága. Dániel, mindenek felett elismerlek téged; ám János sem ad hamis tanúságot. Hány szájjal és nyelvvel dicsérjelek benneteket; vagy inkább az Igét, aki szólt bennetek! Meghaltatok a Felkenttel; és élni fogtok a Felkenttel. Halljátok meg és örvendeztetek; íme, az általatok kijelentett dolgok beteljesültek a maguk idejében. Mert magatok láttátok ezeket a dolgokat először, és azután hirdettétek minden nemzedéknek. Ti Isten jövendöléseit szolgáltattátok minden nemzedéknek. Ti prófétáknak hívtattok, hogy mindeneket megmenthessetek. Mert akkor valóban próféta valaki, ha miután korábban bejelentette az elkövetkező dolgokat, később meg is tudja mutatni, hogy azok valóban megtörténtek. A jó Mester tanítványai voltatok. Ezekkel a szavakkal, mint élő szólítalak, és illendően. Mert ti már az élet és a halhatatlanság koronájával rendelkeztek, amelyet feltettek számotokra a mennyekben.

32. Beszélj velem, ó áldott Dániel! Adj teljes bizonyosságot, kérlek téged. Te a Babilonban levő oroslán felől prófétálsz; mert ott voltál fogságban. Kinyilatkoztattad a jövőt a medvével kapcsolatban; mert még mindig a világban voltál, és láttad azokat a dolgokat, amelyek megtörténnek. Azután a leopárdról beszélsz nekem; és honnan tudhattad ezt, hiszen már elmentél pihenődbe? Ki utasította neked, hogy hirdesd ezeket a dolgokat, ha nem Ő, aki formált téged anyád méhéből? Ez az Isten, mondod. Valóban így beszéltél, és nem volt az hamis. A leopárd felkelt; jön a kecskebak; megverte a kost; darabokra szaggatta szarvait; rátaposott lábával; bukása által felemelkedett; négy szarv jött fel az egy után. Örvendj, áldott Dániel! Nem tévedtél: ezek mind megtörténtek.

33. Ezek után beszéltél nekem a szörnyű és rettenetes fenevadról: „*vas fogai voltak és bronz karmai: felfalta és darabokra törte, és eltaposta a maradékot lábaival.*”

Immár a vas uralkodik; már leigáz és darabokra tör mindent; már minden vonakodót alávetettségbe von; immár magunk látjuk ezeket a dolgokat. Most, a te utasításod szerint, dicsőítjük Istent.

34. De mivel az előttünk álló feladat az volt, hogy a szajháról beszéljünk, légy hát velünk, ó áldott Ézsaiás! Mutassuk meg azt, amit te szólsz Babilon felől. *„Szállj le és ülj a földre, Babilon szűzi leánya! Ülj le, ó kaldeusok leánya; többé nem mondanak téged gyengédnek és bájosnak. Vedd a malmot, örölj lisztet, vesd le fátyladat, borotvöld le ősz hajadat, fedd föl lábad szárát, s gázolj át a folyókon! Fel lesz fedve szégyened, láthatóvá válik a gyalázatod: Én fogok bosszút állni rajtad, nem adlak oda többé az embereknek. A Megváltódat illetően pedig, [az] a Seregek Ura, Izrael Szentje az Ő neve. Ülj megbánóan, húzódj a sötétségbe, kaldeusok leánya, mert már nem hívnak téged többé országok erejének [úrnőjének].*

35. *Megharagudtam népemre, megfosztottam szentségétől örökségemet, és a kezembe adtam őket, de te nem voltál irántuk könyörülettel, az [ősökre] vénekre is súlyos ígát raktál, és azt mondtad: „Örökre úrnő leszek.” Soha nem vetted szívedre, és nem emlékeztél meg, hogy mi lesz később a véged. Hallgass hát ide, te könnyűvérű, aki ülsz és magabiztos vagy, aki azt mondogod szívedben: „Én vagyok, és rajtam kívül nincsen más, én nem leszek soha özvegy, és a gyermektelenséget nem fogom ismerni.” Bizony utolér mind a kettő, egyetlen napon. Hirtelen rád következik a gyermektelenség és az özvegység, varázsigéid és erős igézéseid közepette, paráznaságodban reménykedve. Mert így szóltál: „Én vagyok és senki más.” Ez a paráznaság lesz a szégyened, mert így szóltál szívedben: én vagyok. Rád tör majd a csapás, s fel sem ismered. (És lesz számodra) egy gödör, amibe beleesel; és nyomorúság jön rád, és nem leszel képes megtisztulni; és eljön rád a romlás, anélkül, hogy tudnád. Állj hát elő igéző szavataiddal és töméntelen varázslatoddal, amelyekkel ifjúságodtól fogva annyit vesződtél; hátha segítségedre lesznek. Hogy agyonfárasztanak a tanácsadóid! Lépjenek elő a csillagjósaid és mentsenek meg! Mondják meg neked, akik az eget fürkészik, akik a csillagokat lesik, hogy mi vár majd rád. Bizony, olyanok lesznek ezek, mint a rőzse: tűz emészti meg őket. Nem menthetik meg életüket a lángoktól. Mert izzó parázs lesz az neked, ülj reá; ilyen lesz a te menekülésed. Ifjúkorod óta vesződtél ezekkel. Az emberek eltévelyegtek (mindannyian) maguktól, és nem lesz számodra menekülés.” (vö.: Ézs. 47.) Ezeket prófétálta meg rólad Ézsaiás. Most pedig lássuk, hogy János hasonlóan szól-e mindezekről.*

36. Mert ő, amikor Patmosz szigetén volt, rettenetes titkok kinyilatkoztatását látta meg, amelyeket szabadon ismertet meg másokkal. Mondd meg nekem, áldott János, az Úr tanítványa és apostola, mit láttál és hallottál Babilont illetően? Állj elő és beszélj, mert téged is ő küldött száműzetésbe. *„Akkor a hét csészt tartó hét angyal közül az egyik odalépett hozzám és hívott: „Gyere, megmutatom neked a nagy kéjű itéletét, aki sok vizek fölött ül. Vele paráználkodtak a föld királyai, és a föld lakói megrészegültek kéje borától. Szellemben elvitt a pusztába. Ott láttam egy asszonyt, skarlátvörös vadállaton ült, amely tele volt káromló nevekkel, s hét feje és tíz szarva volt. Az asszony bíborba és skarlátba öltözve, arannyal, drágakővel és gyöngyökkel ékesítve. Kezében undoksággal és a föld tisztátalan paráznaságaival telt aranyserleg. Homlokára egy név volt írva: „Titok, a nagy Babilon, a föld paráznáinak és utálatosságainak anyja.”*

37. Láttam, hogy az asszony megrészegett a szenteknek és Jahósua tanúinak véréből. A látomáson nagyon elámultam. Az angyal megkérdezte: Miért csodálkozol? Megmagyarázom neked az asszony titkát, s a hétfejű és tízszarvú vadállatot is, amely hordozza. A vadállat, amelyet láttál, volt, de már nincs. Felbukkan a mélységből, de vesztébe rohan. A föld lakói, akiknek a neve nincs beírva a világ kezdetétől fogva az élet könyvébe, csodálkozni fognak a vadállat láttára, amely volt, többé nincs, de ismét megjelenik.

38. Ide bölcsességgel párosult ész kell! A hét fej hét hegyet jelent, az asszony ezeken ül. És hét király is van: Öt közülük már a múlté, egy most uralkodik, az utolsó még nem jött el, de amikor eljön, rövid ideig lesz csak maradása. A vadállat, amely volt, de többé nincs, lesz a nyolcadik, a hét közül való, de vesztébe is rohan. A tíz szarv, amelyet láttál, tíz királyt jelent. Még nem jutottak uralomra, de a vadállattal királyi hatalmat kapnak egy órára. Egyetértenek a vadállattal, erejüket és hatalmukat átengedik a vadállatnak. Harcot indítanak a Bárány ellen, de a Bárány legyőzi őket, mert ő az Urak Ura és a Királyok Királya, akik pedig vele vannak, azok a meghívottak, a kiválasztottak és a hűségeselek.”

39. Azután folytatta: „A vizek, amelyeken – mint láttad – a kéjnő ült, a népeket, fajokat, nemzeteket és nyelveket jelenti. A tíz szarv pedig, amelyet láttál, meg a vadállat, meggyűlölik a kéjnőt, kifosztják és levetkőztetik, a húsát megeszik, és tűzön megégetik. Mert Isten adta a szívükbe, hogy a tervét végrehajtsák, és uralmukat ruházzák egyetértően a vadállatra, amíg be nem teljesednek az Isten beszédei. Az asszony, akit láttál, az a nagy város, amely a föld királyain uralkodik.

40. Ezután láttam egy másik angyalt, amint alászállt az égből. Nagy hatalma volt, s fénye beragyogta a földet. Erős hangon teljes erejéből kiáltozott: Elesett, elesett a nagy Babilon! Ördögök tanyájává lett, és minden tisztátalan szellem hajlékává, minden tisztátalan és gyűlöletes madár ketrecévé. Mert erkölcstelensége haragjának borából minden nemzet ivott, vele paráználkodtak a föld királyai, és a föld kereskedői meggazdagodtak határtalan fényűzéséből. Egy másik szózatot is hallottam az égből, ez így hangzott: „Én népem, vonuljatok ki belőle, nehogy részetek legyen bűneiben, és benneteket is érjenek csapásai! Mert az ő bűnei az eget verik, Isten pedig számon tartja gonoszságait.

41. Úgy fizessetek neki, ahogy ő fizetett nektek, tetteit kétszeresen viszonzóztok. Serlegébe töltsetek kétannyit, mint amennyit ő töltött. Amennyit gőgösködött és dőzsölt, annyi gyötrelmet és bánatot okoztatok neki. Mert ezt mondja magában: Királynőként trónolok, nem vagyok özvegy, és nem ismerem a gyászt. Ezért egyetlen napon zúdulnak rá a csapások: halál, gyász, éhség, sőt tűz fogja elhamvasztani, mert hatalmas az Úr, az Isten, aki ítéletet tart fölötte.” Siratják és gyászolják majd a föld királyai, akik vele bujálkodtak és dőzsöltek, amikor majd látják, hogy füstölögve ég. De gyötrelmeitől való félelmükben távol állnak, és így kiáltoznak: „Jaj, jaj, te nagy város, Babilon, te hatalmas város! Egy óra alatt beteljesedett rajtad az ítélet.” A föld kereskedői is siratják és gyászolják, mert senki sem veszi meg többé áruikat: az arany és ezüstárut, a drágakövet és gyöngyöket, a patyolatot, bibort, selymet és karmazsint, a sokféle tuhafát és elefántcsont csecsebecsét, az értékes fából, bronzból, vasból és márványból készült mindenféle edényt, a fahéjat és balzsamot, az illatszert, mirhát és tömjént, a bort és olajat, a lisztlángot és búzát, a barmokat, juhokat és lovakat, a kocsikat s a rabszolgák (testét) és

emberek lelkét. Az érett gyümölcs, amelyre lelkedben vágyódtál, elfonnyadt. Minden fény és pompa odavan, és nyomuk sem lesz többé. A kereskedők, akik meggazdagodtak belőle, gyötrelmeitől való félelmükben távol tőle megállnak, siránkoznak és jajgatnak: „Jaj, jaj, te nagy város! Patyolatba, biborba és skarlátba öltöztél, arannyal, drágakővel és gyönggyel voltál ékes. Egy óra alatt elpusztult ekkora gazdagság!” Minden hajókormányos és révész, minden hajós és tengerész megállt a távolban, amikor megpillantotta füstölő tüzét, és így kiáltozott: „Melyik város hasonlít ehhez a nagy városhoz?” Hamut szórtak a fejükre, zokogva és gyászolva siránkoztak: „Jaj, jaj, te nagy város! A te gazdagságodból gazdagodott meg mindenki, akinek hajója járt a tengeren. Egy óra elég volt, hogy elpusztulj!

42. Örvendj felette, te ég, és ti angyalok, apostolok és próféták! Isten bosszút állt rajta miattatok! Egy erős angyal ekkor fölemelt egy malomkő nagyságú követ, és bedobta a tengerbe, mondván: „Ilyen módon, erőszakkal vetik majd le Babilont, a nagy várost, és többé nyomát sem találni. Többé nem zeng benned hárfa, ének, fuvola és harsona, nem él benned semmiféle mesterember, még malomzúgás sem hallatszik. Nem világít benned többé mécsesnek világa, nem hallatszik benned többé vőlegénynek és menyasszonynak hangja. Mert kereskedőid voltak a föld nagyjai, mert varázslataid tévútra vezettek minden nemzetet. Őbenne volt megtalálható a próféták és a szentek vére, és mindenkié, akit csak megöltek a földön.” (Jel. 17-18.)

43. Ezekben a versekben a legvilágosabban van kijelentve az, hogy miként jön el rá kínzások által az a bizonyos ítélet azon zsarnokok keze által, akik akkoriban felkelnek [uralomra jutnak] majd. De további feladatunk annak szorgos vizsgálata és megállapítása, hogy milyen időszakban fognak ezek a dolgok beteljesedni, és miként fog kinőni közöttük a kis szarv. Mert amikor a vas lábszárakból előállnak a lábfejek és a lábujjak - az állókép ábrázatának mintájára és a rettenetes fenevadnak megfelelően, amint az már a fentiekben be lett mutatva - (akkor jön el az idő) amikor egybekeveredik majd a vas és az agyag. Dániel most kifejti ezt a témát számunkra, mert ezt mondja: “Egy hétre szövetséget köt sokakkal, s úgy lesz, hogy a hét közepén [félénél] megszűnnek majd a véres- és ételáldozataim.” (vö.: Dán. 9:27) Az egy hét alatt azt az utolsó hetet érti, ami a világ egészének végén lesz majd, amely hétnek a felét a két próféta, Énok és Illés foglalja el. Mert ők 1260 napon át prédikálnak zsákruhába öltözve, megtérést hirdetve a népeknek és minden nemzetnek.

44. Mert az Írások Urunk két eljövételét jelzik elő, az első, testben való eljövételét, ami dicstelenségben történt meg, az oknál fogva, hogy semmivé tétetett, ahogyan Ézsaiás szólt felőle egykoron, „Láttuk őt, és nem volt sem szép, sem ékes, de megvetett volt, utolsó az emberek között, a fájdalmak férfia, aki tudta, mi a szenvedés; [elfordult az arca]; Megvetett volt, akit nem becsültek sokra.” (Ézs. 53:3) De a második eljövetele dicsőségesnek van kijelentve, amikor eljön az égből az angyalok seregeivel és Atyjának a dicsőségével, amint a próféta megmondta, „Szemed teljes díszben látja majd a királyt;” (Ézs.33:17) és „Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan volt, mint az Emberfia. Amikor az Ősöreghez ért, színe elé vezették. És hatalom és méltóság és királyság adatott neki. Minden népnek, nemzetnek és nyelvnek neki kellett szolgálnia. Hatalma örök hatalom, amely nem enyészik el soha, és királyságának nem lesz vége.” (Dán. 7:13) Ugyanígy két előfutár volt bejelentve. Az első János volt, Zakariás fia, aki mindenben a mi Megváltónknak előfutára és hírnöke volt,

beszélve a mennyei világosságról, ami eljött a világba. Ő töltötte be elsőként az előfutár küldetését, mégpedig már az anyja méhétől kezdve, Elizabeth által megfogva, annak érdekében, hogy kijelenthesse mindazoknak, akik az anyjuk méhéből született gyermekek, az új születést, ami az érdekükben fog végbemenni a szent szellem és a szűz által.

45. Mert ő, amikor meghallotta az Elizabetnek szóló köszöntést, örömmel ugrándozott anyja méhében, felismerve, hogy az isteni Ige megfogant a szűz méhében. Ezután pedig eljött a pusztában tanítani, hirdetve a megtérés bemelegítését a népnek, (s ekképpen) prófétaileg bejelentette az üdvösséget a világ pusztájában élő nemzetek (pogányok) számára. Ezután a Jordánnál, látva a Megváltót a saját szemével, rámutatott és így kiáltott, „*Íme az Isten bányája, aki elveszi a világ bűneit.*” (Ján. 1:29) Szintén elsőként szólt a Hádészben lévőkhöz, mint előfutár, miután Heródes megölette, hogy ott is tudtul adja azt, hogy a Megváltó alá fog ereszkedni, hogy megmentse a szentek lelkeit a halál kezétől.

46. De mivel a Megváltó volt minden ember feltámadásának a kezdete, úgy illett, hogy egyedül az Úr támadjon fel a halálból, aki által az ítélet is kiterjed az egész világra, hogy mindazok, akik méltón küzdöttek, méltón is koronáztassanak meg a Kiemelkedő által, felfogva, hogy ő volt az első, aki bevégezte a pályát és befogadtatott a mennybe és leültetett az Atya jobbánál, és újra megjelenik majd a világ végén ítélő Bíróként. A dolgok rendje az, hogy először előfutárainak kell megjelenniük, amint azt kijelentette Malakiás és az angyal által, „*Nézzétek, elküldöm nektek a Tishbita Illést mielőtt elérkezne az Úr napja, a nagy és félelmetes nap, és ő a fiaik felé fordítja az apák szívét, és apáik felé a fiaik szívét, nehogy eljöjjenek és átokkal sújtsam a földet.*” (Mal.3:23-24) Ezek tehát el fognak jönni és meghirdetik a Felkent mennyből való megjelenését; és jeleket és csodákat tesznek abból a célból, hogy az emberek megszegyenüljenek, és a megtéréshez forduljanak túlaradó gonoszságaik és istentelenségeik miatt.

47. Mert János megmondta, „*Két tanúmnak hatalmat adok arra, hogy szörzsákba öltözve ezerkétszázhatvan napig prófétáljanak.*” Ez a hétnek a fele, amiről Dániel is beszélt. „*Ők a két olajfa és a két gyertyatartó, amely a föld Urának színe előtt áll. Ha valaki ártani akar nekik, tűz csap ki szájukból, és elpusztítja ellenségeiket, és ha valaki ártani akar nekik, annak ilyen módon kell elpusztulnia. Hatalmuk van, hogy bezárják az eget, hogy küldetésük idején ne essen az eső. Hatalmuk van arra is, hogy a vizeket vérré változtassák, és mindenféle csapással sújtsák a földet, amilyen gyakran csak akarják. És amikor befejezik útjukat és tanúságtételüket*” hogy mondja a próféta? „*A vadállat feljön a mélységből, harcra kel ellenük, legyőzi és megöli őket,*” (Jel.11:3-7) mert nem dicsőítik az Antikrisztust. Mert erre vonatkozik a felnövekvő kis szarv. A szíve felemelkedik és önmagát kezdi magasztalni, és úgy dicsőíti magát, mintha Isten lenne, üldözve a szenteket és káromolva a Felkentet, éppen úgy, amint Dániel megmondta, „*Lám, ezen a szarvon emberi szemhez hasonló szemek voltak, meg fennhéjázón beszélő száj; és megnyitotta a száját Isten káromlására.*” (Dán. 7:8) És az a született háborút viselt a szentek ellen és győzedelmeskedett fölöttük, „*amíg a fenevad megöletett és elpusztult és a testét a tűznek adták.*” (Dán. 7:11)

48. De mivel ránk hárul, hogy pontosabban megbeszéljük a fenevadat, és különösképpen azt, hogy a szent szellem hogyan jelölte a nevét titokzatosan egy számot felhasználva, azzal folytatjuk, hogy tisztázzuk, mi következik rá. János így szól hozzánk: „*Akkor láttam, hogy egy másik vadállat emelkedik ki a földből. Két szarva volt, mint a Báránynak,*

és úgy beszélt, mint a sárkány. Az első vadállatnak minden hatalmát gyakorolta a jelenlétében. A földet és lakóit rávette, hogy boruljanak le az első vadállat előtt, amely kigyógyult halálos sebéből. Nagy csodajeleket vitt végbe, még tüzet is bocsátott le az égből az emberek szeme láttára. A föld lakóit megtévesztette a csodajelekkel, amelyeket a vadállat előtt véghezvihetett. Rávette a föld lakóit, hogy emeljenek szobrot a vadállatnak, amelyet a kard megsebzett, de felgyógyult. Hatalmat kapott, hogy életet adjon a vadállat képmásának, hogy megszólaljon a vadállat képmása, és hogy megölettessenek mindazok, akik nem borulnak le a vadállat képmása előtt. Elrendelte, hogy mindenkinek, kicsinek és nagyoknak, gazdagnak és szegénynek, szabadnak és rabszolgának jelöljék meg a jobb kezét vagy a homlokát, és hogy senki ne adhasson-vehessen, csak akin rajta van a jel, a fenevad neve, vagy nevének a száma. Ez a bölcsesség! Akinek van értelme, számítsa ki a vadállat számát, mert embernek száma: az ő száma pedig hatszázhatvanhat.” (Jel. 13:11-18)

49. A földből feljövő vadállat alatt az Antikrisztus birodalmát érti; és a két szarv alatt pedig őt [az Antikrisztust] és a hamis prófétát öutána. Amikor azt mondja, „*a szarvak olyanok, mint a bárányé*”, az alatt azt érti, hogy olyanná teszi magát, mint az Isten Fia, és királlyá teszi magát. És az „*úgy beszélt, mint a sárkány*” alatt az értendő, hogy megtévesztő és nem beszél igazat. A szavak, miszerint „*Az első vadállatnak minden hatalmát gyakorolta a jelenlétében, a földet és lakóit rávette, hogy boruljanak le az első vadállat előtt, amely kigyógyult halálos sebéből*”, azt mutatják, hogy Augustus törvénykezéséhez hasonlóan, aki által az egész Római birodalom létre lett hozva, fog majd ő is uralkodni és kormányozni, mindent ezáltal megerősítve, és saját magának egyre nagyobb dicsőséget véve.

Mert ez a negyedik vadállat, aki megsebesült a fején, majd meggyógyult, vagyis szét lett törve, még meg is becstelenült, és négy koronára lett felosztva; ő pedig [az Antikrisztus] majd leleményes ügyességgel meggyógyítja, mint előtte volt, és helyre fogja állítani. Ez értendő az alatt, amit a próféta mondott, „*életet ad a képnek és a vadállat képe beszélni fog.*” És újra erőteljessé lesz, és erősnek bizonyul majd a maga által felállított törvények által. És azt teszi, hogy halálra adja mindazokat, akik nem imádják a fenevad képét. Ekkor fog megnyilvánulni a szentek béketűrése, mert így szól: „*Elrendelte, hogy mindenkinek, kicsinek és nagyoknak, gazdagnak és szegénynek, szabadnak és rabszolgának jelöljék meg a jobb kezét vagy a homlokát, és hogy senki ne adhasson-vehessen, csak akin rajta van a jel, a fenevad neve, vagy nevének a száma.*” Alattomosággal telve és önmagát az Isten szolgálói fölé magasztalva azt kívánja tenni, hogy azokat gyötörje és üldözve kiűzze őket a világból, mert azok nem dicsőítik őt, és elrendeli, hogy füstölőket állítsanak fel mindenhol, hogy a szent emberek közül senki ne legyen képes eladni, vagy vásárolni, hacsak nem mutat be előtte áldozatot; mert ezt jelenti a kézfejre felvett pecsét.

A szó pedig, hogy “homlokukon” arra mutat, hogy mindannyian megkoronáztatnak, a tűznek koronáját veszik fel, nem az életét, hanem a halálét. Mert ilyen ötlettel állt elő Antiochus Epifánész, Szíria királya és a makedón [Nagy] Sándor leszármazottja is a zsidók elleni rendeletei kivitelezésekor. Ő szintén felmagasztalta magát a szívében, amikor abban az időben elrendelte, hogy „*mindenki helyezzen el egy oltárt az ajtaja elé és áldozzanak azokon, és rendezzenek felvonulást Dionysus dicsőségére, borostyánból készült koszorúkat lengetve.*” (vö.: 2Makk. 6:7-9) és aki megtagadta az engedelmességet, azokat megfojtás általi halálra és kínzásokra adták. De meg is kapta érte méltó büntetését az Úrtól, az igazságos Bírótól és a mindeneket kifürkésző Istentől; mert férgek által

felfalva halt meg. Ha pedig bárki mélyebben bele kívánna látni ezen dolgokba, megtalálja azt a Makkabeusok könyvében leírva.

50. De most már beszéljünk arról, ami előttünk áll. Mert ilyen eszközökkel fog ő is színre lépni, arra törekedve, hogy a szenteket minden módon gyötörje. Mert a próféta és apostol kimondta: „*Akinek van értelme, számítsa ki a vadállat számát, hisz embernek száma: hatszázhatvanhat.*” Ami a nevét illeti, arra nincs hatalmunk, hogy teljes pontossággal megmagyarázzuk, úgy ahogy az áldott János értette és utasítva volt róla, hanem inkább csak egy valószínűsíthető magyarázatot adhatunk; mert amikor megjelenik, akkor az áldott Egy megmutatja majd nekünk azt, amit tudni kívánunk. Azonban, amire a mi bizonytalan felfogásunk képes eljutni, arról szólhatunk. Valójában sok olyan nevet találhatunk, amelyek betűinek (számértéke) egyenlő ezzel a számmal: példának okáért, a Titán szó, ami egy ősi és előkelő név (Lásd Iréneusz Eretnekségek Ellen 5. Könyv); vagy az Evanthas, ami szintén ezt a számot adja ki; és még sok más ilyen található.

De amint azt már megmondtuk, az első fenevad sebe meggyógyult és ő (a második fenevad) képes lesz a képet megszólaltatni, ami azt jelenti, hogy hatalmas lesz; az pedig mindenk számára nyilvánvaló, hogy akik jelenleg hatalmon vannak, azok a latinok (rómaiak). Ha ezt a nevet egy egyénre vonatkoztatjuk, akkor az Latin lesz. Így aztán sem úgy nem adhatjuk ezt elő, hogy biztosan ez lesz az ő neve, sem azt nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy esetleg máshogy lesz megnevezve. De az Isten titkait a szívünkben tartva, félelemben kell kitartanunk a hitben, mindabban, amit a próféták kijelentettek nekünk, azért, hogy amikor azok a dolgok eljönnek ránk, fel legyünk készülve rájuk, és ne legyünk megtévesztve. Mert amikor eljön az ideje, ő, akiről mindezeket mondjuk meg fog nyilvánulni.

51. De hogy ne korlátozzuk magunkat egyedül ezekre a szavakra és érvekre, annak érdekében, hogy meggyőzzük mindazokat, akik szeretik az Isten kijelentéseit tanulmányozni, sok más bizonyítékkal is alátámasztjuk a dolgot. Mert Dániel ezt mondta: „*És ezek megmenekülnek majd a kezétől: Edom és Moáb, és Ammon gyermekeinek főbjei.*” (Dán.11:41) Ammon és Moáb Lót gyermekei, akik lányaitól születtek és fajuk fennmaradt mind ez ideig. És Ézsaiás így szól: „*És idegenek hajóin fognak utazni, együtt fosztogatva a tengert, és (kifosztják majd) azokat, akik keleten élnek; és legelőször Moábra teszik a kezüket, és Ammon gyermekei elsőként fognak engedelmeskedni nekik.*” (Ézs.11:14)

52. Abban az időben tehát feláll és szembeszáll velük. És miután háború által leigázza a három szarvat a tíz közül, és kitepi ezeket, azaz Egyiptomot, Líbiát és Etiópiát, és megszerzi a zsákmányaikat és ékességeiket, és maga uralma alá veti a maradék szarvakat, akkor kezd felemelkedni szívében és Isten fölé fogja magasztalni magát, mint aki a világ egyedüli ura. Az első hadjáratát Tírus és Berytus, valamint a környező területek ellen indítja meg. Mert e két város lerohanásával rettenetet kelt a többiek szívében, amint Ézsaiás mondta: „*Pirulj el, Szidon, mert így szól a tenger: Nem vajúdtam és nem szültem. Nem voltak fiaim, s nem neveltem föl lányokat. Ha majd a hír eljut Egyiptomba, megrendülnek Tírusz sorsa miatt.*” (Ézs. 23:4)

53. Ezek a dolgok tehát még a jövőben történnek meg, szeretteim; és amikor a három szarv kivágatik, Istenként kezdi majd mutogatni magát, ahogyan Ezékiel megmondta ezt

egykor: „Mert felmagasztalod szívedet és azt mondád, Isten vagyok.” És Ézsaiás is hasonlóképpen szólt: „Azt mondtad szívedben: én az égbe megyek föl, az ég csillagai fölé állítom trónomat; hasonló leszek a Fölségeshez! Mégis most az alvilágba (Hades) fogsz alávitetni, a föld alapjaihoz.” És Ezékiel hasonlóképpen: „Vajon mondod-e majd gyilkosaid előtt is: „Isten vagyok”, noha csak ember vagy.”

54. Amint az eredete, és megjelenése, és pusztítása már ezen szavak által be van mutatva, és nevére is titkos utalás történt, most vizsgáljuk meg a cselekedeteit. Mert minden embert egybehív magához, minden szerteszórt nemzetből, és a sajátjává teszi őket, mintha csak a gyermekei lennének, és megígéri nekik országaik helyreállítását, királyságaik és nemzeteik újra alapítását, annak érdekében, hogy azok Istenként imádják őt, ahogyan a próféta megmondta: „egybegyűjti egész birodalmát napkelettől napnyugatig; azok, akiket elhív és azok is, akiket nem hív magához, mind együtt masíroznak vele.” Jeremiás egy példabeszédben szólt felőle: „A fogolymadár felrikkant (és) magához gyűjtötte azokat, akik nem tőle keltek ki, álnokul gazdaggá tette magát: napjainak felében elhagyják azok és a végén bolondnak bizonyul.”(vö.: Jer. 17:11 - LXX)

55. Nem lesz hátrányunkra ebben az érvelésünkben, ha rámutatunk annak a teremtménynek a viselkedésére, és hogy a próféta nem hiábavalóan beszélt, amikor példázattal szólt erről a teremtményről. Mert a fogolymadár egy kérkedő teremtmény, ami ha meglátja egy másik fogolymadár fészket annak fiókáival, és az anyamadar épp élelem után jár, akkor annak a madárnak a hangján kiált fel, s magához hívja a fiókáit, és azok pedig azt véltve, hogy az a szülőjük, hozzá futnak. És büszke élvezettel ül be az idegen jérce fészkébe, mintha a magáé lenne. De amikor az igazi szülőmadár visszatér, és hívja őket a maga ismerős kiáltásával, a fiókák felismerik, és elhagyják a megtévesztőt, és elindulnak az igazi szülő felé. Ezt a dolgot használta fel tehát a próféta úgy, mint példázatot az Antikrisztusra vonatkozóan. Mert ő is magához csalja az emberiséget, szándékában áll magáévá tenni azokat, akik nem az övéi, és megváltást hirdet mindnyájuknak, miközben magát sem lesz képes megmenteni. (vö.: Illés apokalipszise 5:11)

56. És miután magához gyűjtötte mindenhonnan a világból a hitetleneket, a segélykiáltásukra üldözésbe veszi majd a szenteket, akik [a hitetlenek] ellenségei és ellenlábasai, ahogy az apostol és örömhirdető mondja: „Volt a városban egy bíró, aki Istent nem félt, emberrel nem gondolt: és volt egy özvegyasszony abban a városban, aki eljövén hozzá, így szólt: Állj bosszút értem az én ellenségemen. És a bíró, bár egy ideig nem tette, de ezután ezt mondta magában: Bár Istent nem félek, emberrel sem gondolok, mégis, mert ez az özvegyasszony kényelmetlenséget okoz, megbosszulom őt.” (vö.: Luk.18:3-5)

57. Az igazságtalan bíró alatt pedig, aki Istent nem fél és emberre sincs tekintettel, kétséget kizárva az Antikrisztust érti, aki az ördög fia, és Sátán edénye. (vö.: Iréneusz - Eretnekek Ellen V. 25:4) Mert ő, amikor megszerzi a hatalmat, elkezdi majd felmagasztalni magát Isten ellen, nem az igazságban (valóságban) Istent félve, nem tekintve Isten Fiára sem, aki mindeneknek Bírója. És mikor a városban levő özvegyasszonyról beszél, Jeruzsálemre magára utal, ami valóban özvegy, elpártolva a tökéletes, égi házastársától, Istentől, [sőt] ellenségének hívja, és nem Megmentőjének; mert nem érti meg, ami Jeremiás próféta által megmondott: „Mivel nem engedelmeskedtek az igazságnak, azért egy tévelyítő szellem fog ehhez a néphez és Jeruzsálemhez beszélni.” (vö.: Jer. 4:11) És

Ézsaiás hasonló módon: „*Amiért nem akarja ez a nép Silóám csendesen folyó vizét, hanem Raszint és Romelia fiát akarja maga fölött királyként, ezért íme, JHVH rátok vezet az erős és nagy folyó vizét, az asszírok királyát.*” (Ézs. 8:6) A király által jelképesen az Antikrisztust érti, ahogy egy másik próféta is mondja: „*És ez az ember lesz a tőlem való békesség, amikor az Asszír feljön a földetekre, és mikor megtapossa hegyeiteket.*” (Mik. 5:5)

58. És Mózes hasonló módon, előre ismerve, hogy a nép el fogja utasítani és meg fogja tagadni a világ igazi Megmentőjét, és tévelygésbe fog esni, és földi királyt fog választani, és semmibe veszi az égi Királyt, így szól: „*Nincsen-é ez elrejtve nálam, lepecsételve az én kincseim között? A bosszúállás napján helyrehozom őket, és az időben, amikor lábuk megtántorodik.*” (vö.: 5Móz.32:35) Megtántorodtak ezért minden dologban, mert semmiben nem találtattak összhangban levőnek az igazsággal: sem a törvényre vonatkozólag, mert megszegőkké váltak; sem a prófétákkal, mert még magukat a prófétákat is levágták, sem az örömhír hangjára vonatkozólag, mert megfeszítették a Megmentőt magát; sem az apostoloknak nem hittek, mert üldözték őket. Minden időben ellenségnek és az igazság árulóinak mutatták magukat, és Isten gyűlölőinek találtattak, nem pedig szeretőinek; és ilyenek is lesznek, amint lehetőséget találnak rá: mert felkorbácsolván magukat Isten szolgálói ellen, bosszút fognak keresni [ellenük] egy halandó ember keze által. És ez az ember, büszkeséggel felfuvalkodván a [hitetlenek] behódolása miatt, küldötteket fog küldeni a szentek ellen, azt parancsolván, hogy mindenhol öljék meg őket, amiatt, mert [a szentek] elutasítják a hódolatot, és nem tisztelik őt Istenként, Ézsaiás szavai szerint: „*Jaj a föld hajóinak szárnyaira, Etiópia folyóin túl, (jaj annak,) aki biztosítékokat küld a tengeren, és papiruszra írt leveleket a víz útján. Ugyanis fürge küldöttek jönnek a nyugtalan és várakozó néphez, az idegen és őket zordan (fogadó) néphez; a reményvesztett és letaposott nemzethez.*” (Ézs. 18.)

59. Mi pedig, akik Isten Fiában reménykedünk, üldöztetünk és letapostatunk azon hitetlenek által. Mert a hajók szárnyai az egyházak, és a tenger a világ, amiben az Egyház felállt, mint egy hajó, amit a mélységbe taszítottak, de nem pusztult el; mert vele van az ügyes kormányos, a Felkent. És a [hajó] közepében ott a trófea, ami a halál fölé emeltetett; mert az Úr keresztjét hordozza magával. Mert a hajóorr keletre, a hajófar nyugatra, a kapaszkodói pedig délre vannak, és a kormányrúdjai a két szövetség (testamentum), és a kötelek, amik kifeszülnek körülötte, azok a Felkentnek szeretete, ami összeköti az Egyházat, a háló, amit kivet az a megújulás begyűjtő (eszköze), ami felfrissíti a hívőt, ahonnan valók ezek a dicső dolgok. A szélként pedig az égi Szellem van jelen, ami által el vannak pecsételve azok, akik hisznek; és [a hajónak] vannak vas horgonyai, azaz magának a Felkentnek szent parancsolatai, amelyek erősek, mint a vas. Jobbról és balról is vannak tengerészei, felügyelők, mint a szent angyalok, akik által az Egyház mindig igazgatva és védelmezve van. A vitorlákhöz vezető létra pedig a Felkent szenvedéseinek jelképe, ami a hűségeseket elviszi az égi felemelkedésbe. És a felső vitorlák az árbocon a próféták, mártírok és apostolok társasága, akik beléptek a nyugalomukba a Felkent Királyságában.

60. Nos, az üldöztetés nyomorúságával kapcsolatban, amely az ellenségtől az Egyházra szakad, János szintén így szól: „*És láttam egy hatalmas és csodálatos jelet az égben; egy asszony a napba öltözve, és a lába alatt a hold, a fején pedig tizenkét csillagból álló korona. És várandós volt, és szülési fájdalmában kiáltozott, és vajúdott, hogy szüljön. És a sárkány odaállt a szülni készülő asszony elé, hogy amikor szült, felfalja gyermekét. És fiúgyermeket szült, aki uralni fog minden nemzeteket. A gyermek pedig elragadtatott Istenhez és az Ő trónjához. Az asszony pedig elmenekült a pusztába, ahol Istentől előkészített helye volt, hogy ott táplálják ezerkétszázhatvan napig.... És amikor látta ezt a sárkány, üldözőbe vette az asszonyt, aki a fiúgyermeket szülte; és az asszonynak a nagy sas két szárnya adatott, hogy a pusztába repülhessen, ahol tápláltatik ideig, időig, és fél időig a kígyó színe elöl elrejtve. A kígyó pedig a szájából folyónyi vizet árasztott az asszony után, hogy elsodortassa az áradattal az asszonyt. És segített a föld az asszonynak: megnyitotta a föld a száját, és elnyelte az áradatot, amelyet a sárkány árasztott a szájából. Megharagudott a sárkány az asszonyra, és elment, hogy háborút indítson magjának szentjeivel, akik megtartják az Isten parancsait, akiknél megvan Jahósua bizonyágtétele.*” (Jel. 12.)

61. Az asszony által tehát, aki a napba öltözött, a legnyilvánvalóbban az Egyházra utalt, aki Atyja szavával van megáldva, akinek világossága fölülhaladja a napot. És az, hogy „*a lába alatt a hold*” arra utal, hogy mennyei dicsőséggel díszítették fel, mint a holdat. És azok a szavak, hogy „*a fején tizenkét csillagból álló korona*”, arra a tizenkét apostolra utalnak, akik által az Egyház alapult. És azok, hogy „*várandós volt, és szülési fájdalmában kiáltozott, és vajúdott, hogy szüljön*” azt jelenti, hogy az Egyház nem fog felhagyni azzal, hogy előhozza szívéből az Igét, amely üldöztetik a hitetlenek által a világban. „És ő szült”, mondja, „egy fiúgyermeket, aki uralni fog minden nemzeteket;” amely alatt azt értjük, hogy az Egyház, aki mindig megszüli (előhozza) a Felkentet, Isten tökéletes fiúgyermekét, aki istennek és embernek van mondva, minden nemzet tanítójává válik majd. És a szavak, „*a gyermeke felvétetett Istenhez és az Ő trónjához,*” azt jelentik, hogy az, aki tőle mindenkor születik mennyei király, és nem földi; mint ahogy Dávid által is kijelentetett régen, amikor így szólt: „*JHVH mondta az Uramnak, ülj jobb kezem felől, míg ellenségeidet lábad számolyává teszem.*” (Zsolt. 110:1) „És a sárkány” - mondja - „*látta és üldözőbe vette az asszonyt, aki szülte a fiúgyermeket. És az asszonynak a nagy sas két szárnya adatott, hogy a pusztába repülhessen, ahol tápláltatik ideig, időig, és fél időig a kígyó színe elöl elrejtve.*”

Ez az ezerkétszázhatvan napra utal (a hét felére), ameddig a zsarnok uralkodik és üldözi az egyházat, amely városról városra menekül, és rejtett húst keres a pusztában a hegyek között, más védelemben nem részesülve, mint a nagy sas két szárnya, vagyis a Felkent Jahósuában való hit, aki kinyújtotta szent kezeit a szent fán, két szárnyat kiterjesztve, jobbra és balra, és magához hívta mindazokat, akik benne hittek, és befedezte őket, mint a tyúk a kiscsibéit. Mert Malakiás szája által szintén ő szól, ilyen módon: „*És nektek, akik félitek nevem, felkel majd az igazságosság Napja szárnyai alatt gyógyulással.*” (Mal. 3:20; 4:2)

62. Az Úr ezt is mondja: „Amikor látni fogjátok a pusztító utálatosságot állni a szent helyen (aki olvassa, értse meg!), akkor, akik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekbe, és aki a háztetőn van, ne szálljon alá, hogy ruháit magához vegye; se az, aki a mezőn van, ne térjen vissza, hogy házából valamit kivegyen. Jaj azoknak, akiknek gyermekeik vannak, és azoknak, akik szoptatnak, azokban a napokban! Mert akkor nagy nyomorúság lesz, amilyen még nem volt a világ kezdete óta. Ha azokat a napokat nem rövidítenék meg, nem menekülne meg egy test sem.” (Mát.24; Márk.13.) És Dániel mondja: „És elhelyezik a pusztító utálatosságot ezerkétszázkilencven napig. Áldott az, aki várja, és eléri az ezerháromszázharmincöt napot.” (Dán.12:12)

63. És az áldott apostol, Pál, ezt írja a Tesszalonikaiaknak, mondva: „Most pedig kérünk titeket, atyámfiái, a mi Urunk, a Felkent Jahósua eljövetelére és a mi hozzá leendő egybegyűlésünkre nézve, hogy ne rázkódjatok meg egyhamar értelmetekben, se ne háborítottatok meg, se szellem által, se beszéd által, se nekünk tulajdonított levél által, mintha itt volna már az Úr ama napja. Ne csaljon meg titeket senki semmilyen módon; mert az a nap nem jön el addig, míg bekövetkezik előbb a bukás, és megnyilatkozik a bűn embere, a pusztítás fia, aki szembe szegül és fölébe emeli magát mindannak, ami istennek vagy imádat tárgyának nevezetik, annyira, hogy beül az Isten templomába, Isten gyanánt mutogatván magát. Nem emlékeztek, hogy megmondtam nektek ezeket, amikor még veletek voltam? És most tudjátok, mi a visszatartó, amiért csak az ő idejében jelenhet meg. Mert már működik a törvényszegés misztériuma: csakhogy annak, aki azt még most visszatartja, félre kell az útból tolatnia. És akkor fog megjelenni a törvénytaposó, akit megemészt az Úr az ő szájának leheletével, és megsemmisít az ő megjelenésének fényességével; kinek eljövetele a Sátán munkája után van, a hazugságnak minden hatalmával, jeleivel és csodáival, és az igazságtalanság minden csalárdságával azok között, akik elvesznek; mivelhogy nem fogadták be az igazság szeretetét. És ezért Isten hatalmas érzékcsalódást küld rájuk, hogy higgyenek a hazugságnak; hogy átkozottak legyenek mindazok, akik nem hittek az igazságnak, hanem élvezetüket lelték az igazságtalanságban.” (vö.: 2Thess.2) És Ézsaiás ezt mondja: „Vágasson le a gonosz, hogy ne lássa az Úr dicsőségét.” (vö.: Ézs. 26:10 vége LXX szerint)

64. Ezek a dolgok, tehát, kedvesem, bekövetkeznek és a hét két részre oszlik, és akkor megmutatkozik a pusztító utálatosság, és az Úr két prófétája és előfutára befejezik pályájukat, és az egész világ végül megközelíti a beteljesülést, mi marad akkor hátra, ha nem az Úr és Megmentő, a Felkent Jahósua eljövetele a mennyekből, mindazoknak, akik reménykedve figyelik? Aki meghozza majd a tüzet és az igaz ítéletet mindazokra, akik megtagadták, hogy higgyenek Benne. Mert az Úr mondja: „Amikor pedig ezek elkezdődnek, nézzetek fel, és emeljétek fel a fejetekeket; mert közeledik a megváltásotok.” (Luk. 21:28) „de egyetlen hajszál sem vész el a fejetekekről.” (Luk. 21:18) „Mert ahogyan a villámlás keletről támad, és ellátszik nyugatig, úgy lesz az Emberfiának az eljövetele is. Ahol a tetem, oda gyűlnek a saskeselyűk.” (Mát. 24:27-28) Nos, a bukásra a paradicsomban került sor; mert Ádám ott esett el. És aztán ezt mondja: „Az Emberfia elküldi angyalait, és

összegyűjtik választottait az egek négy szele felől.” (vö.: Márk. 13:27) És Dávid is, az ítélet és az Úr eljövételének prófétai bejelentésében mondja: „Kijövele az ég végéből, s köre az ég széléig; és nincs semmi, ami elrejtőzhetnék hevétől.” (Zsolt. 19:7) A hőség alatt a tűzvészt érti. És Ézsaiás így szól: „Jöjj, népem, menj be a szobádba, (és) zárd be az ajtód: Rejtsd el egy rövid pillanatra magad, míg elmúlik JHVH haragja!” (Ézs. 26:20) És Pál hasonló módon: „Isten haragja ugyanis megnyilvánul a mennyből az emberek minden istentelensége és igazságtalansága ellen, akik Isten igazságát igazságtalanul visszatartják” (Róm. 1:18)

65. Azonfelül a feltámadásról és a szentek királyságáról Dániel ezt mondja: „Azok közül, akik a föld porában alszanak, sokan felébrednek majd: némelyek örök életre, (némelyek gyalázatra és örök utálatra).” Ézsaiás mondja: „A halott emberek felkelnek majd, és azok, akik sírjukban vannak, felébrednek! Mert harmatod gyógyulás számukra.” (vö.: Ézs. 26:19) És az Úr mondja: „Sokan azokban a napokban hallják az Isten Fiának szavát, és akik hallják, élni fognak.” (vö.: Ján. 5:25-27) És a próféta ezt mondja: „Kelj fel, te, aki alszol, és támadj fel a halálból, és felragyog neked a Felkent.” (Eféz. 5:14) És János így szól: „Aldott és szent, akinek része van az első feltámadásban: ezeken nincs hatalma a második halálnak.” (Jel. 20:6) Mert a második halál a tűz tava, amely ég. És ismét az Úr mondja: „Akkor az igazak fénylenek, mint a nap az ő dicsőségében” (Mát. 13:43) És a szenteknek ezt fogja mondani: „Gyertek, Atyám áldottai, örököljétek a királyságot, amely számotokra készült a világ alapítása óta.” (Mát. 25:34) De mit mond a gonoszoknak? „Távozzatok tőlem, átkozottak, az örök tűzre, amely a gonosznak és angyalainak készült, melyet Atyám készített.” (vö.: Mát. 25:41) És János mondja: „Nincsenek kutyák, varázslók, szajhák, gyilkosok, bálványimádók, és mindazok, akik cselekszik és szeretik a hazugságot; mert a te részed a tűz poklában van.” (Jel. 22:15) És hasonló módon Ézsaiás is: „És amikor kimennek, látják majd azoknak a holttestét, akik vétkeztek ellenem. Férgük nem hal majd meg, a tűz sem alszik ki; és látvánnyá lesznek minden testnek.” (Ézs. 66:24)

66. Az igazak feltámadásával kapcsolatban, Pál is így beszél a Tesszalonikaiaknak írtakban: „Nem szeretnénk, testvéreink, ha tudatlanok lennétek az elhunytak felől, és szomorkodnátok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük. Mert ha hisszük, hogy Jahósua meghalt és feltámadt, akkor az Isten a Jahósuában elhunytakat is előhossa, vele együtt. Mert ezt az Úr igéjével mondjuk nektek, hogy mi, akik élünk, és megmaradunk az Úr eljövételéig, nem fogjuk megelőzni az elhunytakat. Mert kiáltással, Isten harsonájával és hangjával, maga az Úr fog alászállni a mennyből, és a Felkentben halottak fognak először feltámadni. Azután mi, akik élünk, és megmaradunk, velük együtt elragadtatunk a felhőkbe az Úrral való találkozásra a levegőbe; és így mindenkor az Úrral leszünk.” (1Thess 4:13-17)

67. Ezeket a dolgokat tehát röviden eléd helyeztem, ó Theofilusz, magából az Írásból véve elő, annak érdekében, hogy hitben megőrizve, ami megíratott, és várva az elkövetkező dolgokat, megőrizd önmagadat az Isten és emberek elleni

törvénysértésektől mentesnek, „várván ama boldog reménységet, Istenünk dicsőségének és Megváltónknak megjelenését” (Tit. 2:13), mialatt felkelnek köztünk a szentek, Ő örülni fog azokkal, dicsőítve az Atyát. Neki legyen dicsőség a korok korainak végtelenségéig. Ámen.